

УДК 81'373.61:61

Бондаренко О. М.¹, Осипенко Є. О.²

¹ доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ГФ-329 НУ «Запорізька політехніка»

УТВОРЕННЯ ТА ЕТИМОЛОГІЯ ТЕРМІНІВ ЕСТЕТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Термінологія косметології та естетичної медицини відображає історію світової цивілізації, перебуваючи в стані постійного розвитку. Українські лінгвісти Т. Кияк., Л. Симоненко., Ю. Дев'ятко, І. Бойко, Ю. Резник, Т. Єщенко, О. Нашиванько займаються вивченням термінології медицини взагалі та окремих її галузей.

Різноманітні групи термінів вказують на окремі історико-культурні періоди: античності, Середньовіччя, епохи Відродження. Тому спостерігаємо велику кількість термінів-метафор, які запозичені з латинської мови: *aggen nasi* – валик носа, *ala nasi* – крила носа, *caninus* – клик, *antiperspirant*, *comedone* – від лат. *comedo*, *follicle* – від лат. *folliculus*, *exfoliate* – від лат. *exfoliare*, *essential oils* – від лат. *essentia*.

Доволі багато зустрічається термінів-метафор, запозичених з грецької мови (або латинізованих термінів з грецької): *concha* – ракушка вуха, утворений від латинського терміна *concha* та грецького *konkhe*, *urarioschisis* – розщеплення неба – від грецького *ouranos* та *schisis*.

Термінологія естетичної медицини запозичувала лексичні одиниці з інших мов, зокрема французької, наприклад: *cream* – від франц. *creyme*, *powder* – від франц. *poudrer*, *massage* – від франц. *masse*, *beige* – (від франц. *bege*, *balayage* – від франц. *balayer*, *palette* – від франц. *pale*.

Розглянемо словосполучення, компонентами якого є запозичення з французької та англійської мов: *muscle of laughter* – «м'язи сміху» (утворилося від старофранцузького терміну *muscle* та староанглійського *laughter*). У термінологічному словосполученні *cafe au lait spots* використано французький та староанглійський терміни, в той час як у термінологічному сполученні *cherry eye* використано старофранцузький термін *cherise* та староанглійський *eye*.

Сьогодні ринок косметичної продукції активно пропонує корейські засоби та препарати, що зумовило запозичення термінів корейської мови в

англійську: *kkul gwang* – обличчя з сильним відблиском (від корейського *kkul* – мед), *suboon* – зволожувач, *chok chok* – добре зволожена шкіра з натуральним блиском, *taut* (taeng-taeng) – пружний (про стан шкіри).

Отже, запозичення завжди були і залишаються потенційними джерелами поповнення термінологічної лексики.

Після аналізу численних запозичень способи утворення лексичних одиниць в англійській термінології естетичної медицини виглядають наступним чином: 1) пряме запозичення основи слова без будь-яких змін, крім фонетичних: *aloe vera* – від грецького *aloe* та латинського *vera*, *eczema* – від грецького *ekzema*, *extraction* – від лат. *extrahere*; 2) запозичення коренів слова з подальшою трансформацією закінчень: англ. *cavity* від лат. *cavitas*, англ. *oral vestibule* від лат. *vestibulum oris*, англ. *duct* від лат. *ductus*, англ. *botox* від лат. *botulus*, *acne* від латинського *aknas*, *dermatitis* від латинської *derma*; 3) запозичення афіксів з класичних мов і їх вживання в якості загальноновживаних термінів: *telediagnosis*, в якому грецький афікс *tele-* поєднується з латинським *diagnosis*. Третій спосіб є окремим прикладом термінологічного моделювання, коли терміни створюються з використанням певних усталених зразків, наприклад, грецький суфікс *-itis* позначає запальний процес – *cellulitis* (n.), *dermatitis* (n.), *fasciitis* – (n.); грец. суфікс *-osis* вказує на хворобливий стан неzapального характеру, аномальне збільшення або розповсюдження – *spongiosis* (n), *ichthyosis* (n.), *mycosis* (n.)

Під час формального запозичення задіяне метафоричне перенесення, яке відбулося шляхом запозичення матеріальної форми слова та зміни значення в мові-реципієнті. До сталих англійських термінів-метафор належать *carp mouth* – верхня губа у носогубній складці утворює кут (за формою, такі губи схожі на рот карпа), *cat's ears* – вуха, закручуються вперед (за формою, схожі як у kota), *hare lip* – заяча губа, *gummy smile* – посмішка, яка відкриває ясна.

Великий пласт лексики утворено за допомогою метафори: зоометафори, ботанометафори (або біометафори), метафори-опредмечування ознак: *horny wart* – рогова бородавка, *cherry angioma* – вишнева ангіома (за кольором подібна на колір вишні), *bat ear* – вуха із загостреними кутами (схожі за формою на вуха кажана), *bulldog clamp* – затискач у формі щелепи бульдога, *bunny line* – зморшки біля носа.

Отже, косметологія та естетична медицина – це галузі, які знаходяться на піку свого розвитку, перебувають в стані пошуку найбільш оптимальних способів термінотворення, постійно поповнюються термінами-неологізмами. Доцільними вважаємо подальші спостереження та фіксацію нових англійських лексичних інновацій у термінології KEM з метою виявлення і аналізу їх структурно-семантичних особливостей.